

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh
pamětní stříbrné 200 Kč mince ke 250. výročí narození Aloyse Klara

V Praze v srpnu 2011

PODMÍNKY

neomezené anonymní soutěže na umělecký návrh pamětní stříbrné 200 Kč mince ke 250. výročí narození Aloyse Klara

- 1) Česká národní banka vypisuje neomezenou anonymní soutěž na návrh pamětní stříbrné 200 Kč mince, která bude vydána v roce 2013.
- 2) Soutěž se řídí ustanoveními § 847 - § 849 občanského zákoníku o veřejné soutěži.
- 3) Účelem soutěže je získání hodnotného a technickým podmínkám vyhovujícího návrhu.

Vydáním stříbrných 200 Kč mincí má být nejširší veřejnosti připomenuto 250. výročí filantropa a zakladatele ústavu pro slepce Aloyse Klara.

Hlavní technickou podmínkou soutěže je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) **o průměru 180 - 200 mm** (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen soutěžní značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřijatelné) na rubové straně sádrových kotoučů, a to stejnou na návrhu lící i rubové strany mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě, to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k výrobě razidel. **Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.**

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 2 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně (aversu) je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „**ČESKÁ REPUBLIKA**“ a nominální hodnotu mince se zkratkou peněžní jednotky „**200 Kč**“. Jako dominantu lící strany může být použit:
 - a) buď *motiv vztahující se bezprostředně k tématu mince,*
 - b) nebo *motiv tradičně zdůrazňující, že mince je platidlem České republiky, tj. umělecká kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku České republiky, případně doplněná dekorem vztahujícím se k tématu mince.*

Umělecká kompozice heraldických zvířat musí být ztvárněna tak, aby nedocházelo k nečitelným stylizacím či nechtěnému karikování, a aby byla v souladu s provedením rubové strany. Kompozice nesmí být přímým ztvárněním velkého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). V případě, že *kompozice je dominantou lící strany, nemusí zaujímat celou plochu mincovního pole, musí však být umístěna v horní části mince, tvoří-li pouze doprovodný prvek, může být umístěna kdekoliv, vždy však neznevazujícím způsobem.*¹ Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka

¹ Počet heraldických zvířat v kompozici není pevně stanoven – může se jednat o samostatné zvíře (český lev, moravská orlice, slezská orlice), kombinaci dvou zvířat (např. obou orlic), pokud je to významné vzhledem k tématu mince, úplnou trojici zvířat nebo jejich čtveřici tak, jak je ve velkém státním znaku. Protože samostatný

mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Na rubové straně (reversu) je nutno vyjádřit motiv vztahující se k tématu mince, nápis nebo opis „**Aloys Klar**“ a letopočty „**1763 – 2013**“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Mince bude ražena ze slitiny o 925 dílech stříbra a 75 dílech mědi, její průměr bude 31 mm a hrubá hmotnost 13 g. Ražena bude také ve špičkové kvalitě, u níž zvlášť dobře vynikne vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlédnout. Soutěžící mohou shlédnout v pracovní dny od 9 do 15 hod. příklady modelů pamětních mincí² v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28. Návštěvu je třeba dopředu avizovat sekretáři Komise pro posuzování návrhů na české peníze, tel. 22441 2992.

- 5) Soutěžní návrhy musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do 12. hodiny **dne 7. října 2011 (pátek)** na adresu:

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ul.,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno zavolat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 8.00 až 16.15, v pátek 8.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní styk v den uzávěrky

Česká národní banka, rovněž vchod ze Senovážné ul., salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)

Doba příjmu : 10.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou a shodnou soutěžní značkou jako na obálce. Doporučuje se uvést i telefonní číslo pro případ nutnosti rychlého spojení. **Žádáme autory, aby na lístku s adresou uvedli i bankovní spojení, případně včetně specifického symbolu (osobní konto atd.) pro bezhotovostní převod úhrady za případné finanční ohodnocení návrhu.** Pokud byly údaje ČNB sděleny v minulosti a nezměnily se, stačí uvést jméno autora a značku s poznámkou „údaje nezměněny“.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány poštou dopisem na adresu uvedenou v tomto bodu, e-mailem na adresu petr.simek@cnb.cz, případně telefonicky na číslo uvedené v bodech 4 a 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. U balíkových zásilek je rozhodující hodina a datum poštovního razítka na

český lev je na oběžných mincích ČR a trojice zvířat na mincích zlatých, za nevhodnější se pro pamětní stříbrné mince považuje čtveřice (popř. dvojice) heraldických zvířat.

² České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

průvodce. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Soutěž na PSM Aloys Klar“. Zásilky doručené osobně do ČNB rovněž musejí být řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Sádrové modely pro sekci peněžní a platebního styku“.

Doručené návrhy zůstávají po dobu tří dnů po vyhodnocení návrhů Komisí pro posuzování návrhů na české peníze vystaveny v sekci peněžní a platebního styku ke shlédnutí výtvarníkům, kteří se zúčastnili soutěže. Po uplynutí tří dnů si mohou výtvarníci vyzvednout své návrhy zpět.

- 6) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je náměstek ředitele sekce peněžní a platebního styku České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění a učitelé uměleckých škol. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka soutěže. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretář komise Ing. Petr Šimek, pracovník sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 2 2441 2992.

- 7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena 40 000,- Kč

II. cena 25 000,- Kč

III. cena 18 000,- Kč

Kromě toho může komise rozhodnout o udělení odměn i dalším hodnotným návrhům. Komise může rovněž od udělení kterékoliv z cen upustit, anebo částky určené na ceny rozdělit jiným způsobem, a to i ve formě odměn. Komise navrhuje též vyplacení režijních příspěvků autorům hodnotných návrhů, které v soutěži cenu nebo odměnu neobdržely. Výše a počet těchto příspěvků jsou závislé na počtu soutěžních návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že komise nedospěje k rozhodnutí o udělení cen a rozhodne o pořádání užší soutěže, obdrží její účastníci vyzývací odměnu. Vítězný návrh užší soutěže získá I. cenu, zbývající návrhy již v užší soutěži dále honorovány nebudou. Od udělení I. ceny může komise upustit.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. l) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %, která bude Českou národní bankou odvedena podle § 79 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, správci daně.

- 8) Výběr soutěžních návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, případně návrh z užší soutěže.

Autorovi, jehož soutěžní návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za užití díla (převedení reprodukčního práva k ražbě neomezeného počtu mincí s ročníkem ražby 2013) a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě smlouvy uzavřené s autorem. Neprijme-li autor, jehož soutěžní návrh bude vybrán k realizaci, návrh smlouvy o převedení reprodukčního práva k ražbě do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu, vybraného k realizaci, je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, t.j. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Věcné náklady spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor dva kusy mincí ve špičkové kvalitě.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal první cenu, částku 20 000 Kč.

Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy splňující soutěžní podmínky, které v soutěži obdržely ceny nebo byly odměněny částkou vyšší než 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

Sekce peněžní a platebního styku

Ing. Tomáš Hládek v.r.
ředitel sekce

JUDr. Jaroslav Moravec v.r.
náměstek ředitele sekce

Aloys Klar

25. dubna 1763 Ústěk – 25. března 1833 Praha

Aloys Klar se narodil roku 1763 v Ústěku. Studoval v nedalekých Litoměřicích a poté v Praze, kde získal roku 1782 doktorát filosofie. Roku 1786 se stal profesorem gramatiky jezuitského gymnázia v Litoměřicích, kde působil také od roku 1798 jako katecheta. Zde se také 9. září 1800 oženil a narodili se mu tři synové. Za zásluhy byl oceněn 3. července 1801 titulem čestný občan města. V roce 1806 byl jmenován profesorem řečtiny a klasické literatury na pražské univerzitě. Svá filosofická, jazykovědná a básnická díla publikoval v němčině, např. Zpěvy ke mši, Svátí apoštolové, O deklamaci a deklamatorických cvičeních, Výběr básní pro deklamační cvičení či O důležitosti řeckého jazyka pro dokonalejší vzdělávání a důkladnou učenost.

Vedle činnosti učitele se Klar již na rodném Litoměřicku věnoval dobročinným činnostem, zejména péči o nevidomé. Roku 1807 stál u zrodu soukromého ústavu pro výchovu a léčení slepých dětí v Praze na Hradčanech, který založil s manželkou Rosinou, synem Pavlem Aloisem a jeho ženou, rozenou Vratislavovou z Mitrovic. Pro tento ústav vypracoval stanovy, byl jeho ředitelem a řídil také vyučování. Na podporu mladých talentů založil nadaci pro mladé umělce a pro chudé studenty filosofie. Soustavný zájem o vzdělávání nevidomých a jejich obživu vyústil roku 1832 v otevření Ústavu pro zaopatřování a zaměstnání dospělých slepců, pozdější Klarův ústav. Klarovým cílem bylo naučit slepce nějakou činnost, kterou by se pak sami mohli živit. Ústav financoval ze svých příjmů z literární činnosti. Roku 1831 byl jmenován čestným měšťanem města Prahy. Zemřel o dva roky později ve věku 70 let a je pochován v Praze. Byl velkou humanistickou osobností přelomu 18. a 19. století.

V jeho práci pokračoval i jeho syn Pavel Alois Klar (1801-1860), který vystudoval práva, ale přesto se věnoval po celý svůj život péči o nevidomé. Otcem založený slepecký ústav řídil a značně zvelebil. Sám na sklonku svého života shodou osudu oslepl. Po Pavlově smrti převzal (dle otcovy závěti) řízení ústavu mladší z jeho synů Rudolf Maria Klar (1845-1898).

Ústav pro zaopatřování a zaměstnání dospělých slepců byl vybudován na pozemku, který Klarovi věnoval císař František I. na malostranském prostranství. Budova s velkou kaplí archanděla Rafaela byla postavena až po Klarově smrti v letech 1836-1844 pod dohledem Klarova syna Pavla Aloise Klara, druhé křídlo dostavěl v letech 1884-1885 jeho vnuk Rudolf. V kapli jsou cenné fresky a sochy od E. Maxe, který vytvořil i reliéf na štítu budovy, znázorňující biblický příběh *Tobiáš uzdravuje slepého otce*. Podle Klarova ústavu a na počest jeho zakladatele Aloyse Klara dostalo prostranství před ústavem v roce 1922 název Klárov. Budova sloužila slepcům až do poloviny 20. století, pak ji převzal Úřad vlády. Dnes je v budově Česká geologická služba a prostranství je rušnou dopravní křižovatkou se stanicí metra.

Pokračovatelkou Klarova ústavu je Střední škola Aloyse Klara v Praze 4-Krči, určená pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením a speciálními vzdělávacími potřebami.

Prameny textu:

Střední škola Aloyse Klara

Josef Smýkal: Tyflopeditický lexikon jmenný, Brno 2006

litomerice-info.cz

Obrázky: ČNB P. Kotrba, zdroj Střední škola Aloyse Klara

K. Vogel: Aloys Klar, filosof a filantrop (1831)

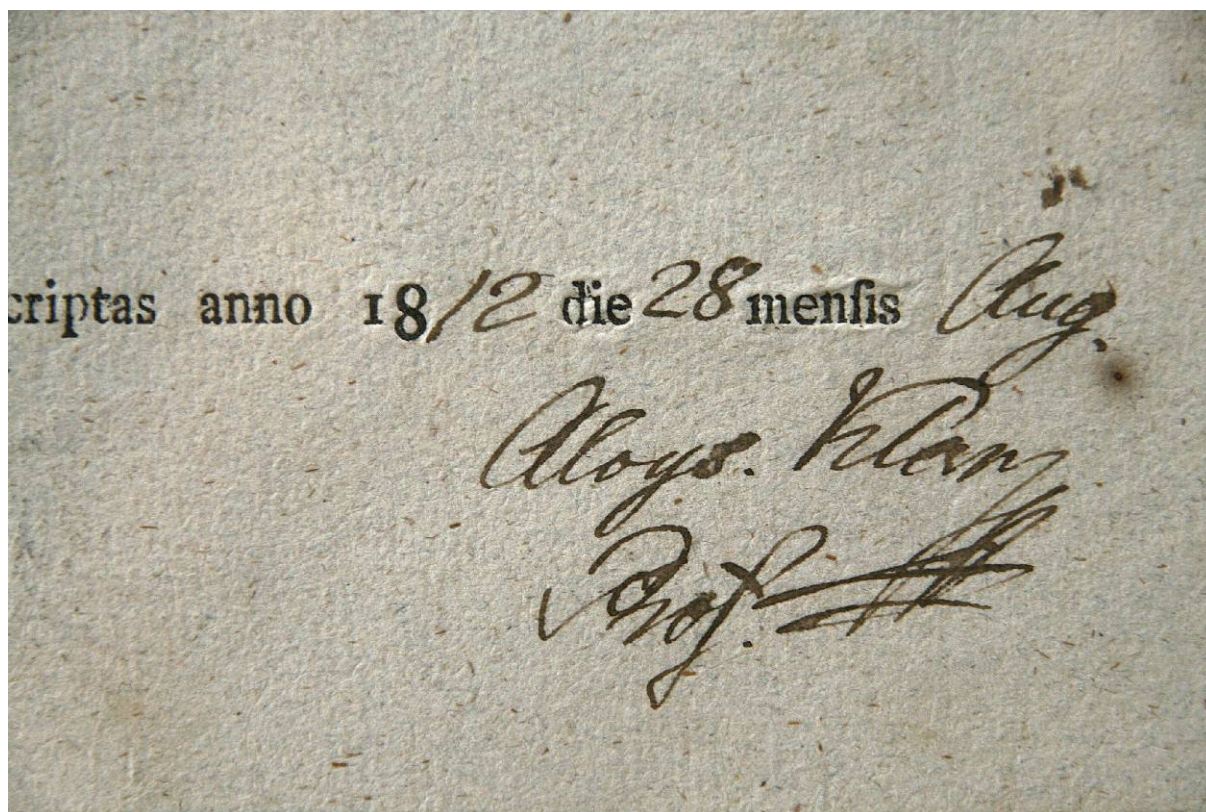
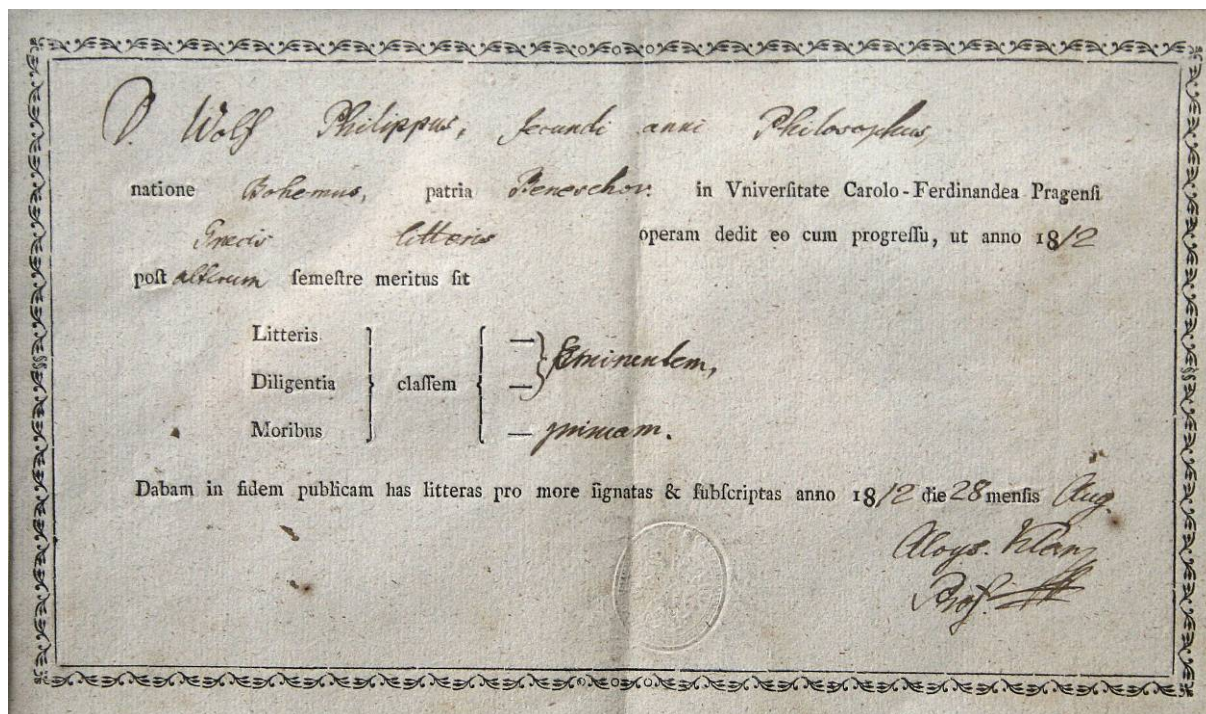

Rodina Aloyse Klara (jeho busta je vzadu) – manželka Rosina, syn Pavel Alois s chotí Vratislavovou z Mitrovic a tři děti, vpravo Rudolf, držící plánek budovy ústavu slepců

ALOYS KLAR,
*Doctor der Philosophie, k. k. o. Professor der lat. Philologie, der klassischen
Literatur u. der griech. Philologie an der Carl Ferdinands-Universität, Mitbe-
gründer u. gewes. Director des Privaterziehungsinstitutes für blinde Kinder und Augen-
Kranke zu Prag, Mitglied der Oberlausitzer Gesellschaft der Wissenschaften zu
Görlitz, Ehrenbürger d. k. Hauptstadt Prag u. d. Stadt Leitmeritz, emer. Dekan
d. philos. Facultät, Lehrer u. Director der Versorgungs- u. Beschäftigungs-Anstalt
für erwachsene Blinde in Böhmen*
*Gebor am 25 April 1763 zu Auscha.
Gest am 25 März 1853 zu Prag.*

Aloys Klar – dobová rytina

Podpis Aloyse Klara na listině, potvrzující složení zkoušky studentem

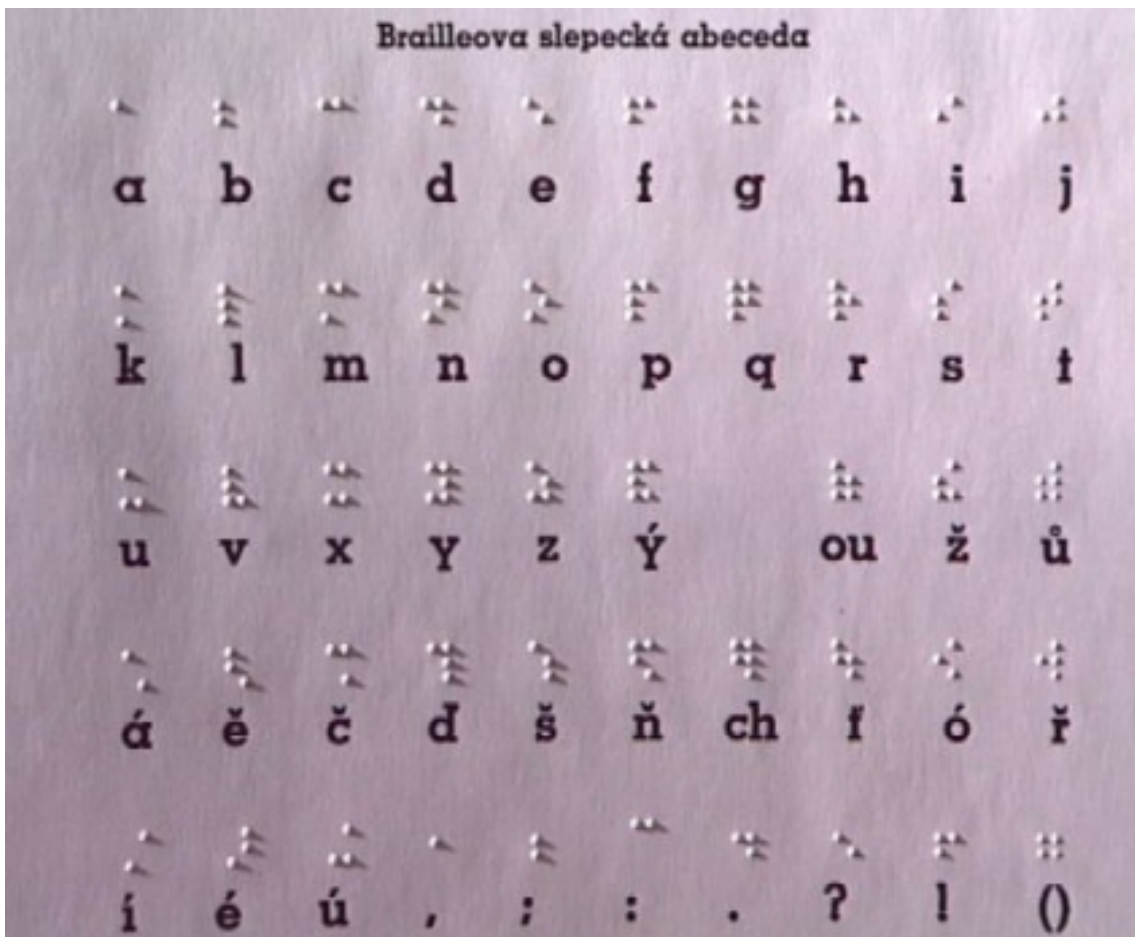

Pichtův psací stroj na braillovo písmo – starší verze se zvukovým znamením o zápisu

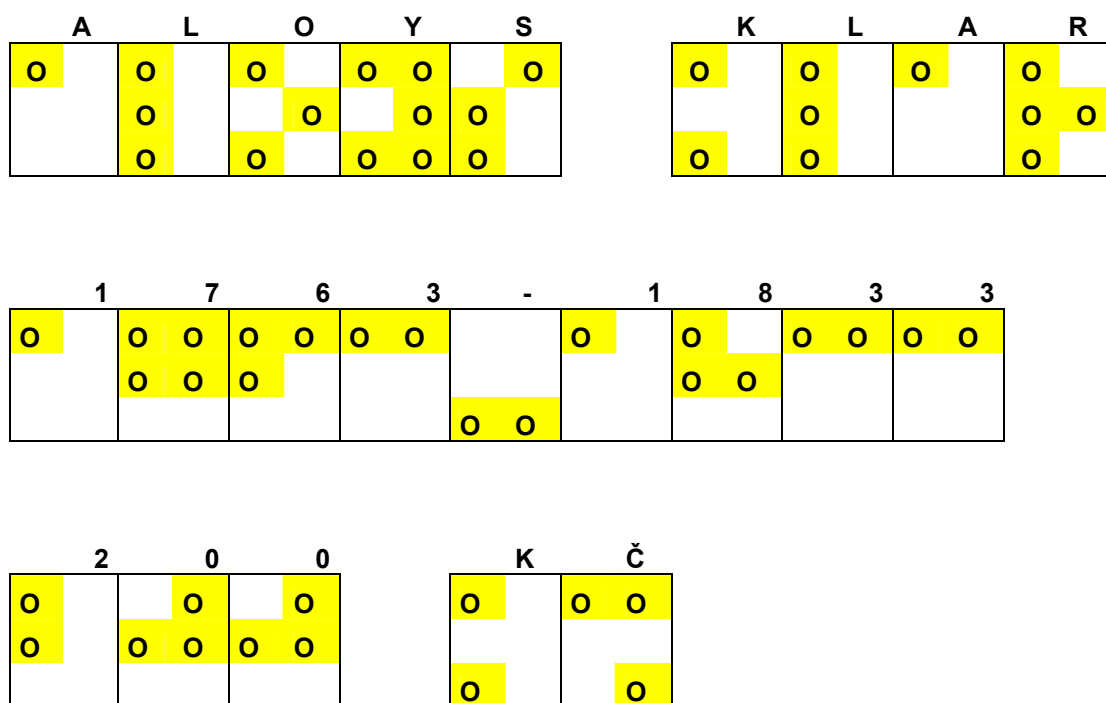

Pichtův psací stroj na braillovo písmo - novější verze

Brailleova slepecká abeceda

Brail(e)ova slepecká abeceda.

Texty v braillově písmu

Budova bývalého Klarova ústavu slepců na pražském Klárově

Průčelí s tympanonem

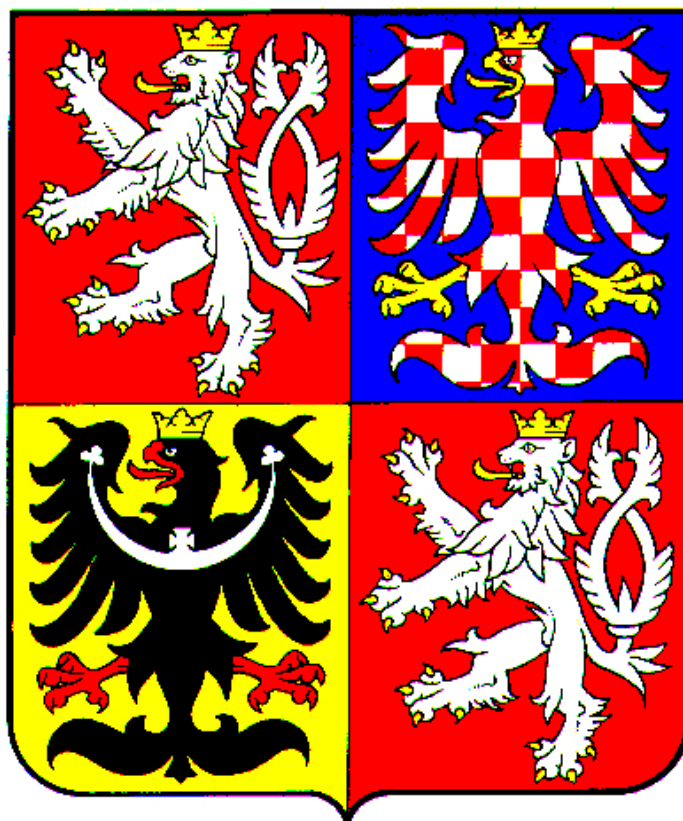

Střední škola Aloyse Klara v Praze 4 –Krčín

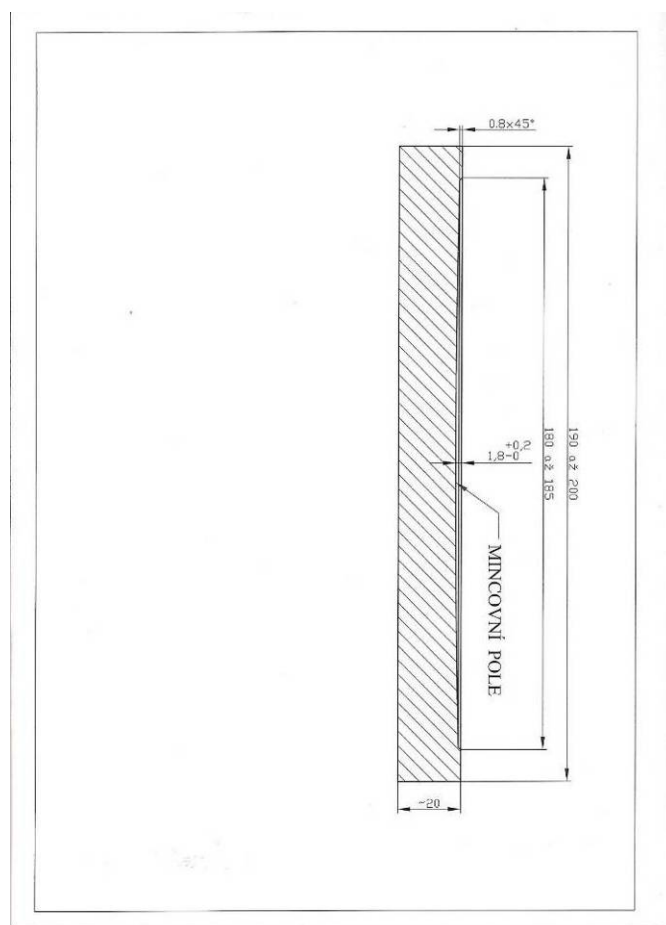

Památné kladívko, použité při položení základního kamene 28. 4. 1907

Státní znak České republiky

Reliéf předkládané sádry

Emisní plán pamětních mincí v letech 2011-2015

Stříbrné 200 Kč mince

2011	Zahájení výuky na pražské konzervatoři	březen
	První dálkový let Jana Kašpara	duben
	* Jiří Melantrich z Aventina	červen
	+ Petr Vok z Rožmberka	říjen
2012	+ Rudolf II.	leden
	Založení Sokola	únor
	Založení Junáka	duben
	* Kamil Lhoták	červen
	Otevření Obecního domu v Praze	listopad
2013	20 let ČNB a české měny	únor
	* Aloys Klar	duben
	Založení kláštera Zlatá koruna	červen
	* Josef Bican	září
	* Otto Wichterle	říjen
2014	* Bohumil Hrabal	březen
	* Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic	červen
	Založení československých legií	srpen
	* Tomáš Baťa ml.	září
2015	Bedřich Hrozný rozluštil chetitštinu	březen
	Josef Božek předvedl parovůz	červen
	* Jan Perner	září
	založení Českých Budějovic jako královského města a počátek vaření piva v Českých Budějovicích	září

Stříbrné 500 Kč mince

2011	Karel Jaromír Erben	listopad
2012	Jiří Trnka	únor
2013	Beno Blachut	červen
2014	Jiří Kolář	září
2015	Václav Thám	říjen

Zlaté mince 5000 Kč – Mosty České republiky

2011	Gotický most v Písku	duben/květen
	Renesanční most ve Stříbře	září/říjen
2012	Barokní most v Náměšti nad Oslavou	duben/květen
	Negrelliho viadukt v Praze	září/říjen
2013	Most v Lenoře	duben/květen
	Most v Žampachu	září/říjen
2014	Jizerský viadukt na trati Tanvald-Harrachov	duben/květen
	Most v Karviné-Darkově	září/říjen
2015	Žďákovský most	duben/květen
	Mariánský most v Ústí nad Labem	září/říjen

Zlaté mince 10 000 Kč

2012	Zlatá bula sicilská	září
2013	Konstantin a Metoděj	červen
2015	Jan Hus	červen